

23. МАЈ – ДАН ОПОМЕНЕ ЗА НЕЗАВИСНОСТ ПРАВОСУЂА У ЕВРОПИ

И овога пута, МЕДЕЛ одаје почаст сећању на Ђованија Фалконеа, италијанског судију убијеног од стране Мафије 23. маја 1992. године, обележавајући овај датум као Дан опомене за независност правосуђа у Европи.

Широм Европе, пандемија *COVID-19* показала је крхкост правосудних система и неспремност за ванредне околности, у ситуацији када су они најпотребнији за осигурање поштовања основних права и слобода грађана.

Штавише, напади усмерени против независности правосуђа су се повећали по броју и интензитету последњих година, ван и унутар Европске уније.

У Турској, Мурат Арслан, председник *YARSAV*-а (удружења које је члан МЕДЕЛ-а) још увек је у затвору, на одслужењу десетогодишње казне затвора после пресуде која није испунила ниједан критеријум прописног поступка. Према неким подацима, 800 до 1200 турских судија и тужилаца затворено је уз њега, многи у очајним условима. Стални напади на основна права судија, тужилаца и адвоката су тужна стварност и турске власти не показују никакво уважавање за независности судства и поделу власти.

У Мађарској влада управља путем декрета и користи прописе ванредног стања како би утишала гласове опозиције, без икакве могућности ефикасне судске контроле.

У Бугарској су провадини медији промовисали јавне нападе на судије, подривајући поверење јавности у правосуђе и стављајући судије и тужиоце под неприхватљив притисак током обављања њихових дужности.

У Румунији влада наставља да уводи промене у правосуђе по скраћеном поступку, са смањеном или никаквом претходном јавном расправом.

У Пољској је оркестрирани напад против независности правосуђа достигао невиђене нивое: кампање мржње на друштвеним медијима воде се од стране владиних службеника; судијама се прети или су заправо предмет дисциплинског поступка само зато што поштују своју обавезу контроле уставности закона или њихове компатибилности са правом ЕУ; одлуке Европског суда правде у вези са пољским правосуђем не уважавају се од стране пољских власти; покушаји извршне власти да контролише врховни суд, као што се раније догодило са Уставним судом.

Ово су мрачна времена за правосуђа широм света, а посебно у Европи. Управо у оваквим тренцима морамо подићи свој глас и заложити се за темељне вредности на којима се мора градити Европа: поштовање основних права и слобода; подела власти и независност судства.

То дугујемо сећању на Ђованија Фалконеа и све оне који су се жртвовали у име правде.

23. мај 2020.